

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Veneta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69662)

PROVINCIA VENETA.

Erfabantur in Prouincia Veneta
 initio anni 1606. ex sociis qua-
 dringenti circiter quadraginta
 quinque, sexdecim in domicilijs
 varijs muneribus occupati, nō si-
 ne magno profectu spirituali ipso-
 rum, & proximorum etiam vtili-
 tate; cum ecce tibi ob eā, quæ infra narrabitur, cau-
 sam exturbati ex omnibus Dominij Veneti ciuitati-
 bus, ad reliqua se domicilia è sex, quæ in Venetorum
 ditione habebamus, recipere coacti sunt. Deinde
 post non multos dies, cum neque fatis loci esset ad
 habitandum, neque rei familiaris angustia tam
 multis suppetere possent, dimissi sunt in alias Pro-
 uincias ad septuaginta. Quare circa Calendas Iu-
 lias remansere in Prouincia septuaginta quin-
 que supra trecentos: & quidem in Parmensi
 Collegio sex & octoginta, in Bononiensi vnde-
 quinquaginta. In Placentino quadraginta sex.
 Sexaginta in domo Probationis Nouellariae. Fer-
 rariae quadraginta. Mantuæ triginta quinque.
 Foroliuij duodeviginti. Mutinae quinque & vi-
 ginti. Imolæ quinque. Parmæ in Collegio Nobi-
 lium sex. Postremo Pater Prouincialis & socij
 eius duo Prouinciam lustrantes. Fatis octo con-
 cessere, tres sacerdotes, quatuor adolescentes
 litterariis disciplinis addicti, vnus è Coadiutori-
 bus.

bus. In eorum locū quatuordecim suffecimus: plurimum votis quo minus satisfaceret, fecit communis Prouinciæ calamitas. Hæc in vniuersum trium sacerdotum, quos hoc anno vita functos prædiximus, acta, & virtutes, hoc loco referre cogimur, breuius quidem quam par esset, & separatim à priuata Collegiorum historia, quòd ij ex locis illis vita migrarunt, vnde litteras nullas habuimus.

Et primus quidem Pater Ioannes Baptista Sortes patria Nouocomensis, annorum circiter triginta duorum, sua morte multis nos commodis priuauit, quæ opera eius ad plurima vtilissima præbuisset. Is maioribus disciplinis tradendis occupatus, quæstiones conscientiæ, & Philosophiam etiam Brixie docuerat. Demum Venetias ad nouum Philosophiæ curriculum aduocatus, in ipso laborum initio in grauisimum morbum incidit, deinde in studiorum nostrorum familiarem phtisim incidens, magno sui nobis desiderio relicto decessit, paulo ante quam Veneti tumultus excitarentur.

Alter fuit Pater Octavius Gondius, quatuor iam ante multos annos vota professus, concionator in hisce regionibus celeberrimus. Omnibus fermè in huius prouinciæ ciuitatibus duos, tres alicubi, alibi quinque annos concionem tenuit, magna semper cum populorum approbatione, fructu maximo: Vere enim de eo illud affirmari potest, magnæ utilitatis concionatorem fuisse. Insigni erat apud omnes authoritate, insigni
in vi-

in vitiis reprehendendis libertate, ita tamen ut neminem offenderet. Extant Parmæ, Mutinæ, Rhegij, Lepidi, Placentiæ, Salodij, & in aliis, in quibus concionatus est ciuitatibus, laborum & industriæ eius perpetua monumenta. Orphanotrophia, Xenodochia, domus mendicantium, loca, in quibus vel puellæ, virgines ante lapsum, vel lapsæ mulieres post naufragium necessariis ad vitam subsidiis subleuantur. Extant multis in locis erectæ ab eo Christianæ doctrinæ Sodalitates, extant alicubi cætus Virginum, quæ sub Diuæ Ursulæ tutela in priuatis domibus suam DEO virginitatem dicatam summa cum laude conseruant.

Homo fuit orationi, & voluntariis corporis pœnis apprimè deditus. Ante concionem binas ferme horas ante CHRISTI crucifixi imaginem prostratus, multis cum lachrymis ea cum Deo conferebat, quæ mox ad populū erat è suggestu pronuntiaturus. In Sacro ante sanctissimæ Eucharistiæ sumptionē multum temporis in augustissimi illius Sacramenti, quod manibus gerebat, contemplatione consumebat. Conciones omnes præuia flagellatione, & aliis corporis afflictationibus præueniebat, quod mirum sane est, in homine multis, ut postea compertum est, morborum generibus vexato. Venetiis concionatus erat postremo per Quadragesimam, à Paschate morbo vexari cœpit, quoadusque inde sumus eiectionis: reparata nonnihil valetudine, Florentiam, patrij cœli captandi causa, missus est, sed nimirum hominem

caelo maturum DEVS ad laborum suorum præmia euocabat : ingrauescente itaque valetudine, animam Deo reddidit, paulo postquam illuc aduenerat.

Postremum in ordine locum tenuit Pater Alexander Trussius Brixiae natus, multos & ipse annos Societati fidelem operam nauauit, pietatis imprimis studiosus, & magna in instituendis ad pietatem hominibus dexteritate. Magnam nactus erat rerum spiritualium peritiam, in praxi præsertim virtutum, cui rei multum operæ studijque impenderat. Redegerat etiam in commentarium varias & breues methodos ad omnium virtutum genera exercenda, quas deinde filiis suis spiritualibus, pro cuiusque captu tradebat, non sine ingenti ipsorum vtilitate. Singularis præterea fuit in eo peritia doctrinae Christianæ pueris tradendæ: quare cum ei se rei, vt aliis etiam omnibus solebat, totum se daret, mirum in modum eam vbique promouebat. Eripuit illum tandem nobis terminum dolor vehementissimus Mutinae circa Calendas Octobris, annorum natum plus minus quadraginta.

P A R M E N S E C O L -
legium.

His à Pentecoste tres laborum socios addidimus: quo etiam tempore excepit hoc Collegium Theologiae studiosos, quare ex scholasticis numerauimus quinquaginta. Summa collegarum
sex &

sex & octoginta. Nostros Theologiæ auditores Patauia huc missos peropportuna serenissimi Ducis liberalitas mirifice recreauit: Is enim aureos ducentos eleemosynæ appellatione nobis quamprimum numerauit: misit præterea duodecim lectos ad vsum pene perfectos, idest, cum fulcris, culcitris, & opertoriis, offerens alia, si qua opus forent. Omnino certare nobiscum videtur paterna charitate, qua incensus nobis aduersus aliquos maleuolos præsto fuit, non sine fructu. Valetudine, ut in tantis tum domus, tum rei familiaris angustijs, vsi sunt plurimi satis commoda & hilari: at quinque, hoc est, quatuor scholastici, & sacerdos professor vnus, grauius periculosisque morbis vexati; quorum duo inter hos natu minimi desiderati sunt. Prior quidem Hieronymus Baldinus Ferrariensis annum attingens. 23. miro candore animi, prudentiâque simplicitate præditus: eum in ipsis Philosophiæ carcèribus lenta phthisis aggressa, & ab inchoato cursu, & à vita etiam desistere coëgit. Hunc non ita multò post subsecutus est Carolus Casarius Bononiensis. annos natus viginti vnum, magnus pietatis, & religiosæ disciplinæ sectator: de quo, vt multa, quæ dici possēt omittamus, illud verè dici potest, eum si diutius vixisset, futurum fuisse Societati nostræ perutilem, cum videretur ad animos priuatis colloquijs valde iuuandos, ad egregiè concionandum, ad tradendas pro dignitate grauiores disciplinas, atque ad bene gubernandum aptissimus: sed nimirum Deus illum cælo iam maturum accersuit.

Quidam, cuius inopiam onerabat liberorum multitudo, conquisita nostrorum studio pecunia,

B 5 eductus

eductus è carcere, suisque redditus est. Puellæ duæ nobiles, quarum virginitas, cuius votum expresserant, non longe aberat à naufragio, in tuto positæ. Aliæ in matrimonium collocatæ. Alia quæ sanctissima sacramenta in nostro templo frequenter obire consueverat, eorum vi, & Beatissimæ V. ope, suam castitatem inuiolatam in præsentem, gravissimoque periculo conseruauit. Sacrarum Cœnobitarum monasteria piis cohortationibus, aliisque quibus licuit, auxiliis adiuta. Meretrices duæ insignes in sacro pœnitentium monasterio impuros amatores cum cœlesti sponso commutauere: harum alteri dos necessaria paucis diebus emendicata. Ad soluendos periculosos animorum nodos, aliasque graues dubitationes explicandas, frequens ad nos est concursus tum popularium, tum clericorum, tum religiosorum hominum, ex omnibus pene familiis. Quidam multis aureorum millibus restituendis obnoxium se opinabatur, is solida nostri sacerdotis doctrina omni dubitatione, ac restitutionis necessitate liberatus est: tantique factum est iudicium eiusdem Patris ab Illustrissima quadam fœmina, vt ea seuerè affirmarit, nullo vnquam pacto quieturam se animo fuisse in quadam conscientie difficultate, vel omnium hominum sententijs auditis, nisi huius sacerdotis iudicium accessisset. Scholæ inferiores florent vt quam maxime. Eæ diem Beati Aloysij Gonzagæ natalem in templo nostro insigni plane apparatu illustrem fecere. Adfuerunt Illustrissimus Papyrius Piccedius, tum temporis Iulienensis Episcopus, Illustrissimus atque Excellentissimus Octavius Farnesius Ducis serenissimi

nissimi filiulus, qui etiam eadem die nobiscum humanissimè prandere & versari voluerunt. Scholæ altiores hoc anno, dimissis à principe anno superiore in alias ædes legum & medicinæ studiosis, inusitata quiete ac tranquillitate usæ sunt. Floruere tum nobilitate, tum multitudine, quanquam æstate iam media plurimos adolescentes, præsertim è Collegio nobilium sane frequenti florentique, propter res nouas inter summum Pontific. & senatum Venetum obortas, repentinus quidam sinus Adriatici æstus abripuit: quorum tamen in locum, vt alios taceam, suffecit multos Ianuenses adolescentulos hyeme appropinquante, mare Lygusticum. Ex congregatione Annuniate Virginis tres ad Cappucinos aggregauere sese, vnus ad Benedictinos, quatuor nostram Societatem in votis habent, vni tamen hoc anno soli patuit aditus, ceterorum desideria in commodius tempus translata. Quidam in communi sodalium oblatione, cum sui victor egregius plus etiam contulisset, quam statuisset, quamque præsens eius necessitas ferre videretur, Deiparam expertus est erga se liberalissimam: paucis enim interiectis diebus pene centuplum recepit in pecunia numerata, ab vno, qui diceret eam se illi debere, cuius tamen ipse nullo se pacto creditorè agnosceret. Duæ viduæ nos hæredes testamèto scripsere, altera ex sextate, altera ex asse, parentatū vtriq; more societatis. Ex harum alterius hæreditate percipitur summa aureorum octuagenorum. Sacram suppellectilem auximus sacerdotalibus vestimentis sane multis, pretio à piis amicis per eleemosynam collato, sed

sed multo pretiosiora duo aræ maximè peripetasma-
ta, cum sacerdotum ornamentis ex eadem materia,
eodemque opere perfectis. Accepimus præterea
dono datum ab amico tabernaculum hexagona fi-
gura, sesquicubitali altitudine, latitudine cubitali.

Hoc anno, Illustrissimo ac Reuerendissimo Fer-
dinando Farnesio abdicante se Parmensi Episcopa-
tu, Illustrissimus ac Reuerendissimus Papyrius Pi-
cedius prius Episcopus Iuliæ, vulgo Burgi S. Donni-
ni, è Iulienfi ad Parmensem cathedram honorifi-
centissimè translatus est. Is cum antea sese nostri
amantissimum palam ostendit, tum creatus Parmen-
sis Episcopus, suam erga nos beneuolentiã præclaris
iudiciis probatam, testatamque voluit. Itaque pau-
cis diebus post solemnem eius in urbem ingressum,
ad nostrum Collegium inuisendum venit humanissi-
mè. Excepimus illum inter prandendum latina
gratulatione, duplicique poemate, atque aliis per-
multis carminibus, tum Latinis, tum Græcis, tum He-
braicis. Idem aperte significauit id religiosæ huma-
nitatis officium gratissimum sibi fuisse, ac fore eti-
am periucundum, omniaque apud se habere voluit,
vel nostri amoris pignus, vt nobis placuit, vel sui of-
ficij, vt ipse affirmavit, monumentum singulare.

M I S S I O I V L I E N S I S .

Iulia sita in via Claudia, oppidum est antiquum &
nobile agri Parmensis, de quo paulo ante memi-
nimus. Parma distat quindecim millibus passuum;
quod à S. Donnino, qui iussu Maximiani Imper-
atoris ibi pro Christo obruncatus est, vulgo nunc
Burgum

Burgam sancti Donnini dicitur. Id oppidum tribus ab hinc annis opera serenissimi Ducis Parmæ, cuius paret imperio, à Clemente VIII. Pontif. maxim. felicitis memoriæ perpetuo Episcopatus iure donatum est, primumque habuit eum, quem non ita pridem nominauimus, egregium virum Papyrium Picedium. Ea in vrbe, dum adhuc illa Picedium pastorem agnoscebat, per æstatem jubilæi tempore missi ex hoc Collegio sacerdotes duo; qui Episcopi rogatu extraordinarias virginum monialium confessiones audirent. Verum hoc missionis prælusio potius dici potest. Ea proprie missio, qua sacerdos alius cum Novitio ibidem per mensem Decembrem vberissimo cum fructu commoratus est. Data imprimis opera, vt opiniones de Societate nostra partim ab ignaris nostri instituti, partim ab æmulis perperam conceptæ, in lucem procedentes euanescerent: idque iuuante Deo, usque adeo perfectum est, vt omnis illa voluntatum abalienatio in amorem, ac desiderium Societatis maximum verteretur. Testati sunt id publicis vocibus, populus quidem, sanctos nos identidem inclamans; Ecclesiastici vero, qui præ ceteris male de nobis senserant, tum laudibus apud populum magnis, tum literis & legatione ad Illustrissimum Parmensem Episcopum publico nomine data, quibus illi vtpotemissionis auctori maximas egere gratias. Mirum quomodo sacerdoti nostro se totus tradiderit populus regendum ad pietatem, vt illi satis prope modum esset quid vellet innuere, victis, vt aiebant, victisq;

vinctisq̄ue omnium animis nostra concionandi ratione, cum tamen varios ibi ex aliis religiosis familiis insignes concionatores non raro audiissent. Ad concionem ita properabant, vt post duas primas, is concursus ac tumultus fieret omnino, qui in solemnibus natalitiis esse consuevit, aut etiam maior. Milleni minimum quotidie auditores numerabantur; sapissime duplo plures. Interroganti concionatori de realiqua, nutibus, lachrymis frequentissimis, atque etiam vocibus respondere. Hortanti ad confessionem ita dedere se, vt per eum mensem, à primo fere diluculo ad vesperam sedendū illi fuerit pro tribunali sanctæ pœnitentiæ. Confessione generali expiati circiter centum & sexaginta. A turpivitæ genere abducti multi. In his insignis meretrix omnia veræ pœnitentiæ documenta dedit. Porro sacra communio diebus Natalitiis tam frequenti concursu celebrata est, vt cum antea pro magno haberetur, si trecentum conuiuæ ad sacram illam mensam accederent, hoc anno bis mille conuenerint. Cetera pro initiis meliora expectantur in dies. Doctrinæ Christianæ pueris tradendæ ratio ac studium propemodum iacens, nostra opera reuixit, atque etiam mirifice in-
ualuit &c.

COLLE-

COLLEGIVM BO-
noniense.

Communis causa auxit etiam in hoc Collegio numerum nostrorum; nam illi triginta, qui in eo commorabantur, alios praeterea 20. in contubernium admittere coacti sunt. Aucto tamen numero Sociorum, auctus est etiam fructus erga proximos. Tres ab imminentis mortis periculo liberati.

Alius ab inhonesta vita ad meliorem & Christiano homine magis dignam reductus. Cuiusdam salus eo venerat, ut se ad viaticum & ad mortem mox subsequituram compararet; monitus ab uno nostris, ut se Beato Aloysio commendaret; paruit consilio, particulamque reliquiarum eius e collo suspendit, quo facto leuatum se morbo statim sensit, eademque die incolumis plane surrexit e lecto. Congregatio Beatæ V. Annunciatae tres nobiles, bonæque expectationis adolescentes Societati dedit, tres aliis religionibus.

Quidam iuuenis cum valde pecunia egeret, neque aliunde sese offerret commoditas, qua suæ inopiæ subueniret, pestilens inquit consilium; diabolo se dedere statuit, ea conditione, ut ab eo optatum pecuniæ subsidium reciperet: scribit itaque manu propria schedam nefariæ pactiois: sed Deo, ut credere par est, non permittente, nihil prorsus pecuniæ eidem allatum est à Dæmone:
quare

quare ille moræ impatiens, alteram proprio sanguine exaratum flexis genibus humani generis hosti offerebat; sed irritò ut prius, euentu: eandem in arca reponit, ratus fore, ut nocte ad eam recipiendam noctis & tenebrarum amator adueniret, sed illa in eodem loco mane immota reperta est. Ille igitur indignatione correptus, schedam vlticibus flammis adurendam commendauit: crescente tamen egestate, tertiam sanguine item de corpore exacto tertia vice descripsit, offerebatque: Sed numularius videlicet, si Deus velit, nummis destitutus nusquam se videndum exhibebat. Iuuenis itaque tandem tædio affectus, execrandum chirographum chartis libellipiarum precationum inserit, oblitusque est ibi ad dies aliquot. Incidit aliquando occasio, ut fatali suo libellum illum accommodaret, à quo reperta est chartula: is erat ex congregatione B. V. monet pius adolescens confessarium, eiusque suafu perditum adolescentem adducit in Collegium. Noster multis rationibus sui illum piaculi ad monet, summam admisi criminis grauitatem demonstrat; tandemque perficit ut ad mentem rediret, peccata confiteretur, & aliam schedulam prioris reuocatoriam, non quidem sanguine, ut ille se facturum pollicebatur, sed atramento describeret. Ad pias alias in proximos exercitationes duas nouas piorum hominum sodalitates addidimus: mercatorum alteram, alteram opificum. Vtraque eos fecit progressus, ut septimo mense aggregationem ad primariam Romanam obtinuerit. Mercatorum sodalitas ut pluribus initio difficultatibus agitata est, ita maiores de se fructus polliceri videtur. In ea præcipue

præcipuè agitur de rebus ad munus eorum spectantibus. Cum quid controuersia, vt fit, inter mercatores ortum deprehenditur, sunt qui ad dissidentes in concordiam reuocandos statim auctoritate, & opportunis remediis accurrant. Horum opera fœmina quædam 20. circiter annorum, quæ plurimis scandalo esse cœperat, à praua consuetudine abstracta cœnobium ingressa est earum, quæ post resipiscentiam, Deo se arctius dicare maluerunt: ijdem adolescentes illos, quibuscum fœmina malè vixerat, ad honestiorem vitam, facta generali peccatorum omnium confessione, pertraxerunt. Alia multa pietatis munera in dies edit hæc congregatio. Sodales numerat sexaginta. Minutiorum opificum congregatio paucis mensibus centum & sexaginta sodalibus dirata est. Hi Purificationem B. V. peculiari sibi studio celebrandam sumpserunt: magnum omnium feruorem indicarunt omnium de toto vita confessiones auditæ, insignis morum mutatio: quidam se Patri in omnem vitam obsequentes obtulere. Piis caritatis operibus diligentissimè incumbunt vniuersi: adeunt hospitalia; decumbentes ibidem visitant; subsidia pro cuiusque opibus dispartiuntur. Lege inter eos sancitum est, vt cum quis è sodalitia in morbum inciderit, visitent illum designati, & omnia ei, quibus indigere deprehensus fuerit, communibus sumptibus subministrant. Ei qui primus inter illos Præfectum egit, apparuit in somnis speciosus quidam puerulus, qui hominem ad Doctrinæ Christianæ explicationem per se, & sodalitatis Socios promouendum hortabatur. Exposuit visionem sodalibus, quibus

C

rem

rem mirifice comprobantibus, sese fere omnes in varia vrbs templa distribuēdos dederunt. Illud etiam ad maiorē inter ipsos vnionē augendam excogitatum est, vt quicumque aliena opera in suis muneribus exercendis indiguerit, non nisi opera hominis, qui ex sodalitiis sit, vtatur; cumq; vix sit vllum opificii genus, cuius non sint in congregatione aliqui professores, aliena ope neminem indigere cōtingit: quoniam autem plures saepenumero eandē artem profitentes sūt, qui indiget, viciniorē sibi afficere solet. Magno Societate nostrā amore prosequuntur, quod multa ostenderunt, id imprimis, quod aliquando inter se egerant clam nostro sacerdote, vt pecunia ab vniuersis corrogata, non leuis summae eleemosyna Collegio nostro donaretur. Rē rescinit noster, eosq; acriter propterea reprehensos, à consilio desistere praecepit. Auxit hoc factū Patris, eorum in nos benevolentiam. Secesserat in villulam per autumnales intermissiones sacerdos vnus cum aliquot è scholasticis, suis in Schola casuū consciētiae auditoribus, ibi ne nulli etiā è vinea dominica fructus colligerentur, adiere Ecclesias rusticorū, Christianae fidei rudimenta explicarunt: diebus vero operi destinatis, adibant in pratis & campis pueros armatorū custodes, eosq; fidei mysteria edocebāt, immo etiam genib⁹ in terram flexis coronam B. V. & alias pias p. eces cū orationibus percurrerāt. Duæ ex hoc Collegio missiones factæ, non sine ingenti eorum, quos adierunt emolumento.

COLLEGIVM PLACENTINVM.

D Ecē sacerdotes, tres humaniorū literarū præceptores, 20. scholasticos, tredecim domesticorū operum

operum adiutores habuimus in hoc Collegio post
 exilium Venetum. Vnus è vita migravit Bernar-
 dinus Aleorus Foroliuiensis, humaniorū literarum
 auditor, optimus ingenio & pietate adolescens.
 Duos in eius locum substituendos misimus ad ty-
 rociniū. Hoc anno primū Beati Patris Nostri
 Ignatii & Aloyfii Gonzagæ nomine, festos dies ma-
 gna populi, & præcipue nobilitatis frequentia egi-
 mus: Orationes, Poemata, Emblemata, insignia,
 celebriorem faciebant solemnitatem. Doctri-
 nam Christianam non pueri solum, sed adulti etiam
 in hac vrbe docentur à nostris. Numerat ex his
 vnus singulis festis diebus auditores trecentos, &
 aliquando etiam quadringentos. Peperit etiam
 hic annus copiosum cœtum artificum, labore & in-
 dustria vnus è nostris: fructus vero in dies legun-
 tur copiosiores. Quod multò antè summo studio
 peroptarat Arcis præfectus Leolazarus Haller, no-
 ster in hac vrbe parens amantissimus, hoc tandem
 anno mira cum animi sui lætitia & nostro bono ef-
 fecit. Sextenos singulis annis nummos aureos ad
 scholasticorum nostrorum seminarium in hoc Col-
 legio aendum dabat, incerta res, si repentinæ mor-
 tis illum ex hac vita vis nobis abstulisset, & certe
 non in perpetuum tempus duratura, ut ipse percipi-
 ebat: propterea bonam pecuniæ summam in rem
 vtilem collocauit, ex eaque certos, ac perpetuos se-
 minario redditus assignauit. Ducentos præ-
 terea aureos nummos nobis donauit, centum
 quidem ad templum peristromatis exornandum,
 centum vero ad inopiam, quam ex nouorum so-
 ciorum aduentu contraxeramus, subleuandam.

Suam etiam nobis liberalitatem luculenta sane significatione testatus est Illustrissimus Comes Claudius Rangonius huius Ciuitatis Episcopus. Hunc imitata fœmina nobilis, pietatis ergò, pannos omnes eorum qui accessere, vt sibi eluere liceret, summis obtinuit precibus, gloriosi horum exilii quodammodo consors, & eorundem cœlestis præmii particeps futura.

Duodecim patres qui tertium probationis annum hic agunt, à Paschate demissi in varia oppida, magno cum omnium locorum ad quæ accesserunt bono, ingentem ex agro dominico messem, collegere: Ceterum quoniam ex reditu tyronum, qui Patauio fuerant expulsi, huc ipsi non rediere, peculiarem de illis narrationem hic non attexemus. Domus itaque, quæ usque ad Idus Maii 30. circiter socios habuerat, ab ea die septuaginta recensuit; quatuordecim Sacerdotes, quindecim coadiutores veteranos, nouitios quadraginta. Duo à nobis euolarunt in cœlum: alter senex ex coadiutoribus: alter nouitius, ex iis qui sunt ad studia destinati. Priori nomen fuit Ioannes Baptista Florentinus. Florentiæ in Hetruria natus hic, 45. totos annos in Societate vixerat magna cum omnium ædificatione. Vir fuerat multorum laborum, insignis paupertatis amator. B. V. maxime studiosus. Nouitius patria fuerat Vicetinus; Domitium Valmaranam vocabant. De eo illud verissime dici potest: Consummatus in breui expleuit tempora multa; vix enim post alterum mensem ab ingressu Societatis, ad eos qui in cœlis Deo clarius fruuntur socios commigravit. Brixia, vbi à Deo vocatus erat, sodalitium etiam

etiam nostrum obtinuerat à Præposito Prouinciali, quare cum inde proficisceretur Patauiū ad probationem, ecce tibi vix peruenit Vicetiam, cū morbo decumbit. Interim promulgatur Pontificium Interdictum; nostri à Venetis & abeunt & expelluntur. Itaque ille consilii inops, ad duos menses in patria manere cogitur: tandem venit in mentem sibi iam admissio integrum esse ire ad tyrocinium, fore etiam, Deo, qui talia consilia suggesserat, benefa- uente, vt ne à nobis reijceretur. Visa est diuina bo- nitas adolescenti fauere voluisse: pridie enim quam Vicetia discederet, allatę fuerant illuc ad eum litterę à P. Prouinciali, quibus ad Septembrem vsque ex- pectare iuebatur, sed nescio qua tandem ratione fa- ctum est, vt illi non redderentur. Venit itaq; ad nos Nouellam, vbi cum per aliquot hebdomadas san- ctissime vixisset, Deo illum ad se vocante, per sum- ma compendia ad metam peruenit, ad brauium su- pernæ vocationis. Singulare solidarum virtutum specimen præbuere Tyrones omnes, cum nobis Patauio fuit abeundum. In nostri Collegii dire- ptione, inter tumultus militum, inter satellitum & apparitorum insolentias, inter confertam turbam amicorum & propinquorum, etiam nostrā calami- tantem quā gemitibus, quā lachrymis deploranti- um, soli ipsi siccis oculis & serena frōte naues ascen- derunt, quibus armatis vndique militibus circum- septi, extra ditionem Venetam omnes erant aspor- tandi. Agnouisses veros Christi sectatores, ita alacres exhibant, ac si non in exilium ex patria, sed potius ab exilio reuocarentur in patriam. Et erant ex 44. tyronibus (tot enim eo tempore numera-

bantur) duo supra viginti ex Veneta ditione, quidam etiam Venetiis & Patavii orti. Satis magnam voluptatem & solatium præbuit antiquioribus tanta adolescentium hilaritas. Nouellaria humanissime excepti sunt à nostris: post aliquot vero dies, ubi se ab itineris labore recrearunt, ad solitas rediere exercitationes, quæ domi, quæ foris, in pagis & villis, ad quas Christianæ catecheseos causa frequenter accedunt, magno cum rei Christianæ emolumento. Non est silentio prætereanda quorundam in sua vocatione constantia. Unus enim qui ante aliquot menses nostrorum quidem numero fuerat ascriptus, sed nondum domi receptus, ubi nostros Patavio vidit abeuntes, ingressus & ipse nauim, ut Nouellam cum illis veniret, non est tamen passus illum Magister Nouitiorum, sed ad totius Prouinciæ moderatorem remisit, qui licet in maximis angustiis versaremur, homini denegare non potuit, quod ipse tanta constantia & feruore deposceret.

Alterius valide quidem impugnata constantia, sed Deo bene faciente, non expugnata. Hic honesto genere natus Venetiis, cum societate ingressus est, domi matrem & duos fratres per amplum patrimonii reliquerat administratos, qui tamen omnes paucis diebus vitam cum morte commutarunt. Supererat tertius adhuc frater, sed is in Germania negotiis multorum millium aureorum distinebatur, ita, ut ad rem domesticam Venetiis procurandam illi nequaquam venire liceret. Tunc propinqui & amici Nouitium multis precibus & hortationibus perentiarunt, ut relicta, quam paulo ante iniuerat, religiosa viuendi ratione, domum

domum se ad sua curanda conferret. Ille tamen, cui præ Deo omnia vilia effecta erant, nullatenus ad-
quieuit.

Quareis, qui in Germania versabatur, tandem coactus est ad breue aliquod tempus, in Italiã redire, vt domesticis rebus nonnihil compositis, ad sua ipse postea remearet. Vix ille venerat Venetias, cum ecce tibi nos inde eijcitur, & ille eodem tempore in phrenesim incidit, in qua cum publice in senatum & Ducem ipsum acerrimè inueheretur, laudaretque Pontificem, carceribus amandatur, cumque à reprehensionibus non desisteret, arctissimis vinculis etiam tunc detinebatur, quo tempore hæc post octauum mensem scribebamus. Hic iterum in Nouitium propinqui nullum non lapidem mouentes, vt ipsum ad secularia pertraherent, rem maximam proponebant procurandam, tum Venetiis, tum Viennæ in Austria, fratrem & captiuum, Virginem sororem nubilem, & omni custodia denudatam: maximis etiam studio & prensationibus obtinuerant à Rep. vt ille, licet nos perpetuo exilio multati simus, relictis habitu & religione, Venetiis ad sua curanda versari posset. Is tamen ad omnia surdus, quamuis res maximi momenti esse videretur, nunquam sibi passus est persuaderi, vt tanto cum sui dispendio ad rerum terrenarum curam pertraheretur.

Interim nostri vt aliqua saltem ex parte propinquis satisficeret, tyronem Viennam miserunt, vt ibi aliqua ratione fratris rebus iam derelictis consulat.

Hoc

Hoc vnus constantiam indicauit, quod sequitur, est ad multorum simul virtutem commendandam. Inter alia, quæ tempore Interdicti tum in nos, tum in alios religiosos viros Venetiis decreta publicata sunt, illud etiam vnum fuit, quo cautum est, ne quis Tyro, cuiuscunque tandem religionis esset, vllum amplius in paterna bona, ius haberet, in Veneta ditione, nisi intra vnus mensis spatium relicta religione domum sese contulisset. Id à nostris auditum, tantum abest, vt cuiquam eorum aliquam titubandi occasionem præbuerit, vt inde etiam magis in sua vocatione constantes ac firmi redditi sint.

Sed vt à Tyronibus ad veteranos veniamus, magnus est numerus eorum, qui ad nos confessionum & sacræ Eucharistiæ causa quotidie ventitant. Circa festa natalitia mille & ducentos numerauimus, qui in templo nostro sacram synaxim percepere. Insignis exempli est ciuibus suis Illustrissimus Co. Camillus Gonzaga, nepos Comitis illius Camilli, qui nobis hanc domum fundauit: is non pietatis minus optimi pijsimie; patru, quàm bonorum & ditionis hæreditatem adijisse videtur. Cum enim iam ad quintum & vigesimum ætatis annum peruenisset, quo tempore ex patru testamento, à matre vidua ditionis administrationem erat acceptutus, eodemque tempore vxorem ducturus Marchionis Vasti filiam, sese Deo diligentius, quam antea fecisset, dicare statuit, & sanctissimæ Eucharistiæ Confessionisque sacramenta singulis Dominicis, reliquisque festis diebus frequentare: quod semel inceptum constantissimè ad hoc vsque tempus seruauit, ita vt ne in longis quidem itineribus pias suas exercitatio-

citationes omittat. In prima nuptiarū suarum hebdomada, cum oppidum & aula plena esset Principibus & nobilibus viris, qui ad ea festa cohonestanda conuenerant, ipse vt perciperet Indulgentiam & Iubilæum, quod per id tempus à Sanctissimo D. N. Paulo Quinto concessum fuerat, ieiunare voluit illa hebdomada, & sacrum Christi corpus sumere. Interdum dum choreæ agerentur, & ludi solemnes, subtrahebat se à turba in secretiorem locum, ibique summo cum animi sensu Ecclesiasticas preces persoluebat: est. n. illi iam à multis annis hoc in more positum, vt quotidie nullis ita se occupationibus quantumuis miximis distineri patiatur, quin eos psalmos deuotissime recitet, quos ex Romani Pontificis præscripto sacerdotes omnes percurrere consueuerunt. Ab eo tempore, quo duxit vxorem, singulis diebus festis domi nostræ suam adit confesarium, ibique cum eo post expiatam confessione animam, mediam minimum horam de pijs rebus, de vita Christi Domini deque Christiani Principis officiis differit, inde in templum nostrum se cōfert, vbi summa cum pietatis significatione omniumq; astantiū ædificatione, tribus semper, & quatuor etiam interdum sacris interest, & cœlesti mensæ communicat, genibus semper in nuda humo prostratis, nulloque supposito, quod nobiles Principes solent, puluillo. Die natali Christi Domini nouem sibi successiuè succedentibus sacris interfuit, vtroque vt supra dixi, poplite in terram fixo. Hoc Principis exemplo non est dictu facile quantopere oppidani ad pietatem omnem sint excitati. Indicant magna sacramenta aduentium multitudo, magna frequentia ad

cam, quæ Dominicis diebus in nostro templo Christianæ catechesis habetur, explicationē. Docētur autē pueri separatim & puellæ. In alijs etiam locis sunt qui hominibus & mulieribus capita fidei explicent, tanta cum eorum approbatione, vt multi eorum, qui domum habent duobus aut tribus milliaribus hinc distantem, nec viâ lutulentâ, & difficillimè difficultatibus deterreantur, quominus & ipsi alacres veniant, & alios multos secum studiosi animarum venatores adducere conentur. Non defuere, qui cum procul Nouellana distarent, totam diem hic morari maluerint impransî, ne cõcione matutina, & pomeridiana doctrinæ explicatione carerent.

COLLEGIVM FERRARIENSE.

DVodecim sacerdotes, duo humaniorum Magistri, & nouem illis inferuientes Coadiutores habuere hoc anno Ferrariæ, vsque ad quartū Idus Martias, à quo tempore ob aduētum eorum, qui à Venetis expellebantur, vsque ad congregationem Prouincialem, quæ habita est circa Idus Septēbris, numerus sociorum varius fuit & instabilis, non minus tamen vnquam sexaginta, & interdum etiam plures quam octoginta fuere. Post absolutâ Prouincialem congregationem, remansere soli quadraginta: è quibus sacerdotes 18. Magistri non sacerdotes tres, reliqui domesticis munerib⁹ occupati. Fruct⁹ laborū hi fuere. Solitus erat quidâ in mortale quodpiâ crimē sapissimè labi, cumq; accerrime increparetur à Cõfessario, motus tū vera spiritualis patris reprehensione, tū internis consciētiae stimulis, imprecatus est à Deo sibi magnum supplicium, & ipsam etiam mortem.

cum

cum primum contingeret, vt relaberetur. Audiit Deus hominem. Vix reus erat effectus, cum sclopo à cognato suo percutitur ad mortem: agnouit diuinam in se vindictam: errata magno pœnitudinis sensu confessus, Dei benignitate & corporis & animi simul sanitatem recuperauit. Fructus concionum quadragesimalium quantus fuerit, illa indicât: Tanta erat auditorum concursus, quantum nemo in hac vrbe memoria repetere potest, & quidem vniuersa nobilitas confluebat: tanta populi frequentia, vt impleretur non templum modo, sed ea etiam omnia, è quibus cõcionator vel videri vel audiri poterat. Via publica quaqua versum concionatoris vox se extendebat, sua non carebat, & ea quidem conferta multitudine. Motus auditorum maximus, attentio insignis, in digressu silentium & modestia singularis: non pauci etiam cum lachrymis abscedebant. Satis amplam laborum segetem confessarijs præbebant pœnitentium cateruæ, vixque omnibus poterat à non paucis sacerdotibus satisfieri. Eleemosynæ præter consuetudinem huius ciuitatis magnæ, 30. 40. & 50. aureos singulis diebus explebant: cumque quadam die pauperes nonnullos populo commendasset, dixissetque, eos cibis & stratis ad cubandum esse destitutos, præter pecuniarum eleemosynam, quæ maior solito tum fuit, culcitras à prandio non pauca & varij generis vestes multas missæ sunt ad nos in Collegium, ad eorū inopiam subleuandam. Multi è præcipua nobilitate, quibus vix noti eramus, quique alieniore à nobis animo esse videbantur, occasione concionis, nobiscum agere familiariter, & non leuia ergo nos beneuolentiæ signa edere

re cœperunt. Singulare fuit, & non vulgaris in vniuersa ciuitate ædificationis illud, quod accidit ea die, qua narratur historia peccatricis, antea vitæ maculas ad Christi pedes abluentis. Res autem in hunc fere modum se habuit. Pridie eius diei inuitauit meretrices omnes ad concionem in sequentem diem: hortatus præterea matronas, quæ tum aderant, vt adducerent omnes illas, quibus hoc persuaderi potuisset. Non surdis auribus ea accepta adhortatio: fecerunt diligenter matronæ id, quod rogata fuerant, corrogarunt non paruum numerum earum muliercularum, easque secum in templum adduxere. Inchoauit concionem noster, vt illi solemne erat, ab historiæ euangelicæ explicatione, inde ad meretrices sermonem se conuersurum dixit, rogata tamen prius vniuersa concione, vt aliquoties precationem dominicam & Angelicam salutationem secum recitarent, id enixe à Deo postulantes, vt efficacitatem & vim verbis concionatoris elargiretur, illustraretque mentem mulierum illarum, vt miserandam vitæ suæ rationem perfectè dignoscerent, statimque se cum vniuerso populo in genua deiecit. Finita breui illa precatione, exorsus est, quæ Dominus suggererat, pronunciare, vitæ genus illud infelicissimum deplorando, plurima eius incommoda præ oculis exhibendo, hortando, monendo, minando, & alijs id genus rationibus efficaciter inhærendo. Ad extremum monuit eas, quæ sibi à Deo meliorem mentem inspiratam sentirent, ne domum amplius regrederentur, ne demon eas iterum ad vomitum pertraheret: non de futuram piarum matronarum, & totius ciuitatis sollicitudinem, quæ illarum

rum

rum curam susciperet, & omnia necessaria subministraret. Dedit efficaciam Deus verbis suis: dimissa. n. concione, ad quadraginta remanserunt. Excitatus est interim tumultus incredibilis eorum, qui demādari sibi curam illarum certatim efflagitabāt. Accurrit ad tumultuantes Rector Collegij cum nonnullis ex Patribus, tandemq; distributis illis omnibus, sedatū est murmur. Curata sunt postea ea omnia, quæ ad eas in tuto loco collocandas spectant. Exijt ipse Concionator ad congregādā ostiatim eleemosynam pro illis: patuit ciuitatis vniuersæ in ea repietas, præter enim pecunias plurimas tam multa suppellex ea ipsa die missa est ad nos, vt omnem superaret expectationem: sexcentorum aureorum eleemosynæ summa fuit. Nuptui igitur traditæ octo & viginti, aliæ aliis in locis honestè collocatæ. Non defuit nobis occasio exercendæ charitatis, quā erga nostros, quā erga alios etiam religiosos viros, & seculares, qui Dei causa aut suis ædibus fuerant exturbati, aut sponte violandi Pontificij Interdicti occasiones ipsi fugiebant. Circa quartum Idus Maias aduenerunt nostri omnes, qui Venetiis Professorum domum incoluerant, eos alij eadem die, & proxime sequentibus ex aliis domiciliis consecuti. Summa omnium fuit octoginta & amplius capitum: tamen in tanta multitudine nulli, quæ Dei benignitas fuit, suus defuit ad cubandum lectus, aut alia necessaria, neque in vlla re immutata est consueta Societatis ratio in victu aut alijs. Fuit piorum amicorum in nos beneuolentia insignis, præfecti in primis cuiusdam hospitalis, is enim quinquaginta nobis nouas culcitras cum reliquo apparatu ad lectum instruē-

fruendum humanissime accommodauit: iuuerunt
 multa elemosynæ nobis ad eam rem traditæ: quare
 factū est, vt licet annui Collegij redditus nō plus quā
 duos aut tres supra viginti alere possent, hoc tamen
 toto tempore ad multos menses 60. aluerit Colle-
 gium, & nunc alar quadraginta. Iuuit liberalitas Il-
 lustrissimi Cardinalis Spinulæ huius vrbis legati,
 qui præter alias summæ bonitatis significationes,
 centum aureas elemosynæ nomine donauit. Sub-
 uentum etiam inter domesticas illas angustias, ex-
 ternis multis, qui ob eandem causam solum verte-
 bant. In ijs nouem fuere ex Eremitis Camaldu-
 lensibus, qui ex cœnobio suo, quod in monte Co-
 rona habuerant, eiciebantur. Alijs procuratæ elec-
 mosynæ, vt aliò se conferre possent: alijs etiam ho-
 nestæ, quibus sese in hac vrbe exercerent, occupa-
 tiones inuentæ. Non defuere, qui ex varijs Vene-
 tæ ditionis vrbibus ad nos venirent, alij causa sa-
 cramentorum, alij vt nos consulerent, quomodo
 sese in his negotiis tuta conscientia gerere possent:
 alij quibus venire non licuit, ex ipsis etiam Venetæ
 nobilitatis proceribus, certos homines ad nos clam
 transmiserunt, suas nobis dubitationes propo-
 nendo. Omnibus, Deo bene fauente, factum
 est satis. Non videtur silentio prætereundum id
 quod accidit tribus virginibus, quæ vna cum
 aliis 22. in priuata domo Venetiis eam, quæ Cap-
 puccinorum propria est, viuendæ rationem sectaban-
 tur. Hæ cum viderent multos in ea vrbe vi compelli
 ad violandum Interdictum, timentes ne sibi id
 accideret quod aliis, aufugere statuerunt. Con-
 silio communicato cū viro quodam nobili pariter,
 ac pio.

ac pio, acceptisque ab eo litteris, ad matronam Ferrariensem, foeminam piam & hospitem, itineri se dederant. Resciuire hoc Veneti Magistratus, qui missis militibus eas in via captas iterum ad sese Venetias duci iusserunt. Hic tum minis, tum blanditijs illas ab instituto remouere tentarunt, sed cum frustra se laborare viderent, licitorum praefecto custodiendas tradidere. Habuit ille domi suae ad quindecim dies: quo tempore nullus non lapis motus est, vt alia illis mens persuaderetur: Vbi in dies magis constanter esse visae sunt, dimissae tandem cum eodem praefecto, vt Ferrariam ad matronam illam perducerentur, ad quas ipsae prius ire destinarant, exilio tamen in perpetuum mulctatae. Venere Ferrariam, & ab illa matrona ad nos deductae, apud quos sacramenta percipiant. Hoc vbi nunciatum est Illustrissimo Prolegato (erat is tum Illustrissimus Spinula, de quo modo dicebamus, Archiepiscopus Ianuensis, nunc autem S. R. E. Cardinalis amplissimus, & huius vrbe legatus) spopodit se ijs aere proprio omnia quaecunque ad victum & vestitum necessaria futura essent, tamdiu subministraturum, quamdiu in hac vrbe sub eius tutela manere voluerint, & ad eas statim aureos viginti transmisit, identidem autem reliqua hucusque liberalissimè subministravit. Haec Ferraria.

COLLEGIVM MANTVANVM.

Mantuae propter magnam scholasticorum Proviuiciae multitudinem, coeptum erat hoc anno seminarium eorum, qui humanioribus sese litteris exercent.

exercerent. Sex fratres huc à P. Prouinciali transmissi, cum se antiquioribus Collegii habitatoribus adiunxissent, viginti sociorum numerum expleuerunt. His alios quindecim aggregauit Veneta procella. Omnibus vt in ingenti rerum omnium caritate res necessariae subministrari possent, fecit piorum amicorum nunquam satis laudata liberalitas, Illustrissimi praesertim ac Reuerendissimi Francisci Gonzagæ, huius ciuitatis Antistitis optimi, qui statim atque de nostrorum exulum aduentu certior est factus, illico centum aureos nummos Collegio donauit. Illum plerique ciues imitati; frumentum, vinum, pecunias & alia subministrarunt. Quidam aureos ducentos post obitum nobis legare statuerat, is cum animaduertisset, quantis in praesentia vexaremur incommodis, maluit, sua vt nunc viuentis, quam multo post defuncti beneficentia frueremur. Praeter consuetum numerum eorum, qui in hac ciuitate peccata apud nos expiare solebant, accessit ingens etiam multitudo eorum, qui ex locis legitima sacrorum celebratione carentibus, Patauio, Vicetia, Brixia, & Verona maximè subinde ventitarunt. Id non viri solum, sed & mulieres fecerunt, ita vt quandoque integræ familiae simul venerint: & in iis aliqui senes, ac decrepiti, claudi, ac cæci, qui domi suæ ante Interdictum vix præ uirium imbecillitate loco moueri, atque ad Missæ sacrum accedere poterant, nunc Deo pietati vires subministrante, alacres se ad hanc urbem conferebant: tantus erat ardor religionis

Iubilæi vero tempore præter eos qui Mantuam uenerunt, mittendi etiam fuerunt nonnulli ex sacer-

sacerdotibus ad fines Veronensis territorij ad mul-
 torum nobilium confefsiones excipiendas, & fa-
 cram eis synaxim rite impertiendam. Hac occasione
 plurimæ de tota vita confefsiones auditæ. Iste vero
 congressus Veronensium cum nostris plurimū mo-
 menti habuit ad Pontificium Interdictum in ea ci-
 uitate obseruandum: quare Magistratus Veneti edi-
 xerunt, ne quis in posterum verbo vel scripto no-
 biscum ageret. His edictis factum quidem est, vt no-
 biles viri cauerint saltem, ne deinceps adeo publice
 nos conuenirent: multi tamen vel ea non veriti
 sunt, vel occultè ventitabant. Doctrinæ Christianæ
 institutio in dies magis augetur. Docentur trecen-
 tum virgines nobiles spe subsidij ad matrimonium,
 quod illis sorte contingit, speratur ab istis magna
 morum conformatio inter tenuiores familias. Duo
 ex nostris tertium probationis annum agentes, in
 agrum Vicentinum fuerant missi, sed cum ob Inter-
 dictum suam ibi messem relinquere cogerentur, ad
 nos reuerterunt. Eos Illustrissimus Episcopus be-
 nigne exceptos suam diœcesim lustrare voluit. Pro-
 fecti illi ad viginti pagos incredibili cum pagano-
 rum fructu peragrarunt. Scholæ & numero discipu-
 lorum, & studiorum alacritate, suum cursum reti-
 nent. Pyxis argentea ad sanctissimum Christi corpus
 asseruandum, & altera ad illud publice populo exhi-
 bendum, dono nobis datæ, pretium vtrarumque
 est centum & triginta aureorum.

COLLEGIVM FOROLIVIENSE.

Quidam, qui iam multos annos in pessima blas-
 phemandi consuetudine consenuerat, post-
 D quam

quam apud nos confessus est, omnem plane execranda vitij habitum exuit. Alter qui vulnera inimico, & mortem etiam machinabatur, nostrorum opera prauam voluntatem deposuit, & totius etiam vitia crimina confessus est magno doloris sensu. Quidam duodecim ipsos annos ab vxore dissidebat, præterea à nobis etiam alienus esse ceperat, quod filio suo societatem concesseramus, audita vnus è nostris concione, in gratiam cum vxore rediit, nobis reconciliatus est, & generali confessione peracta laudabiliorem viuendi rationem instituit. Aucta etiam hoc anno res familiaris liberalitate vnus è nostris, qui aureos bis mille, quos societati dicare statuerat, huic potissimum Collegio voluit assignari.

COLLEGIVM MUTINENSE.

Familiam Mutinensem, quæ iam quindecim nunc viginti quinque capitibus constat, quid ita auxerit, ex supradictis satis est manifestum. Omnes prospera satis vsi valetudine, si vnum excipias, qui è viuus excessit, P. Alexandrum Trussium, de quo in ipso initio litterarum Prouinciæ dictum est. Fecit piorum liberalitas ab ipsis etiam Venetijs transmissa, vt & nemini quicquam necessariorum defuerit, & nihil in hac Sodalium multitudine æris alieni contractum sit. Accessere ad sacrum instrumentum sacerdotales vestes duæ, pretio centum & amplius aureorum. Fructus confessionum, concionum, scholarum, excursionum in pagos & oppida dioceseos magni illi quidem, sed quia ex omnimoda penè similitudine facile intelligi possunt, satietatis vitandæ causa prætermittuntur.

Qui